

Verdens viktigste hvelv

Verdens viktigste bankhvelv ligger på Svalbard. Det er fullt av frø.

AV IRENE INMAN TJØRVE | PUBLISERT 4. NOV. 2016 | OPPDATERT 31. JAN. 2020

Bilde av frøbanken på Svalbard i måneskinn.

Frøbanken på Svalbard er bygget for å vare evig. Foto: Pål Hermansen/ SAMFOTO .

I det frosne landskapet like ved Longyearbyen på Svalbard rager det en stor, firkantet kloss. Dette bygget er menneskehetens viktigste bankhvelv – Frøhvelvet, eller Dommedagshvelvet, som det også blir kalt.

Gigantisk "fryser"

Frøhvelvet, som ble åpnet i 2008, er en gigantisk "fryser" som inneholder frø fra hele verden. Mange av disse er frø fra viktige matplanter. Det er både nye sorter og eldgamle villplanter. Frøene ligger nedfrosset, trygt plassert langt nedi jorda, slik at de skal kunne overleve både naturlige og menneskeskapte katastrofer.

Hovedlageret i frøbanken består av en rekke hyller med frø bak et lukket gjerde.

Hovedlageret i frøbanken. Frøene lagres i lufttette beholdere og i 18 minusgrader for å holde lengst mulig. Foto: Pål Hermansen/SAMFOTO

Nye sorter

Det er viktig at vi har tilgang til så mange ulike frø som mulig. I jordbruket i dag brukes de samme frøtypene overalt. Men klimaforandringene som kommer, kan føre til at disse frøtypene ikke lenger gir gode avlinger. Da har vi muligheten til å bruke frø fra frøbanken til å finne fram til nye sorter som passer bedre til de nye forholdene.

Fem ulike typer frø samlet i hvert sitt plastrør med lokk.

Fem ulike frøtyper fra frølageret. Foto: Heiko Junge/NTB SCANPIX .

Første uttak

De fleste land i verden har egne frøbanker, der de oppbevarer frø og forsker på nye og gamle frøsorter. Frøhvelvet på Svalbard er en slags sikkerhetslagring i tilfelle det skjer noe med de nasjonale frøbankene. Og nå har det for første gang blitt tatt ut frø fra Frøhvelvet. Senteret for jordbruksforskning i tørre strøk holdt til i Aleppo i Syria. De måtte stoppe arbeidet sitt grunn av krigen i landet, men takket være frøene de hadde lagret på Svalbard, er de nå i gang igjen med å dyrke fram nye korn i Libanon og Marokko. Det var i området rundt Syria at jordbruket oppstod for over 10 000 år siden, og noen av disse frøene er blant verdens aller første nyttevekster.

LIVET PÅ JORDA PLANTER OG TRÆR

Meldinger ved utskriftstidspunkt 4. april 2025, kl. 18.40 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.

